

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.
Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Impăcarea cu Români.

(Fine.)

Nu voi să fac prognostic nici în ce privește rezultatul. Chestiunea e, convinge-se-vor oare concordanții noștri de buze românești, că conținind agitația naționalistă le va fi mai bine, vor putea îngrijii mai bine interesele lor de limbă, neam și de orice natură? Eu sunt de credință, că eliberând românia din patrie de sub influența agitației naționale, nu vor întârzi mult fructele. Stări idilice nu se vor crea niciodată, se vor face însă treptat progrese, care vor aprobia pe Români de marile noastre ținte comune.

Eu cunosc poporul românesc, trăiesc într-un ținut, unde între Români și Unguri există relații bune, tradiționale. Eu văd roadele acestor relații, văd că nici intelectualii români, al căror număr sporește considerabil, nu se separă de intelectualii unguri, acolo, unde nu există anume antecedente istorice. Se vor reduce treptat tensiunile centrifugale, dacă-i vom aprobia de noi pe Români, dacă vom sprijini interesele lor juste.

Totul atâtăna delă atitudinea comitetului partidului național român. Dacă vă elimina din program punctele, ce nu se pot acorda cu țintele noastre politice, va fi bine. Eu, deplin convins de marea importanță a chestiunii, și având multe experiențe, le adresez și cu acest prilej rugămintea serioasă și caldă: să nu scape o ocazie, care le îngăduie, mai mult decât oricare altă ocazie imaginabilă, putința să servească mai bine și mai esențial intereselor bineprivecate ale neamului lor. Nu știu, care va fi sfârșitul tratativelor, dar am conștiință împăcată și mă voi gândi întotdeauna liniștit la nizunțele mele, având credință, că am făcut un lucru

înțeles și folositor în interesul nației maghiare. Vă rog să-mi luați răspunsul la cunoștință.

Contele Apponyi răspunde într-o vorbire mai lungă, declarând la finea ei, că nu ia răspunsul la cunoștință, iar contele Tisza îi replică următoarele:

«On. cameră! Dl deputat spune, că vorbind eu despre națunea română și despre România independentă, aş fi admis până la un punct anumit existența unei legături între tratativele maghiaro-române și politica externă. Dsa se află în mare rătăcire. Eu am spus numai, că Români atunci vor purcede în conformitate cu porunca intereselor lor, când vor sprijini din răsputeri monarhia, și în cadrele acesteia vor sprijini Ungaria.

Trebuie să pătrundem psihologia Românilor din patrie. Sunt de credință, că chiar cea mai îndrăzneață din aspirațiile românești cere, ca Români din patrie să fortifice situația maghiarilor.

Dar revenind asupra tezei lui deputat, trebuie să mărturisesc, că înce mă privește, ar trebui să adopt punctul de vedere al desperației, pentru că în mine iubirea de neam e atât de puternică, încât nu-mi pot închipui un sentiment de cetățenie, care să se poată afirma în sufletul meu în paguba sentimentului de rasă. Problema se va deslega atunci, când iubirea de neam va fi armonică cu sentimentul cetățeniei. Știu, că rar se întâmplă, ca Saul-ii să se facă Paul-ii, dar știu și aceea, că experiența vieții pe mulți îi schimbă. Ceice și-au început activitatea ca agitatori vizionari, fără scrupule, ajungând la o maturitate mai avansată pot să devie cetățeni credincioși, folositori și vrednici de încredere ai patriei. Nu pot să ceteșc în măruntele acelor stimați domni, cări urmeză tratativele, nu pot să mă

fac interpretul lumei lor sufletești. Văd numai, că părerile noastre se deosebesc în multe privințe esențial, dar văd în același timp, că ei simt în chipul cel mai serios răspunderea de-a merge tot pe un drum, care ascunde pentru conaționalii lor primejdii și văd, că ei se nizuiesc cinstit să creieze stări acceptabile din punctul de vedere național maghiar și să realizeze pentru neamul lor posibilitatea binecuvântată a armoniei împrumutate. Nu renunț deci la speranță, că în ciuda divergențelor de păreri, încă existente azi, vom găsi baza colaborării noastre.

Dl deputat s'a arătat apoi surprins de faptul, că mi-am permis să vorbesc despre comitetul partidului național român. Crede, că s'ar fi adus atingere principiului fundamental al constituției, conform căruia nu putem admite individualitate de drept public nici unei rase din patrie. De ce e vorba? Nu de vre-o individualitate de drept public, nu de vre-un factor de drept public românesc, ci pur și simplu de comitetul executiv al partidului politic, ce-l formează o parte din cetățenii români ai patriei.

Când cineva afirmă, că o organizație de partid e organizație de drept public, se află într-o atât de grozavă confuzie de păreri, încât orice capacitate rămâne zadarnică.

Nu e nici organizație de drept public, nici de drept particular; ca club e organizație particulară, dar ca partid politic e o asociație politică.

Eu consider de un lucru foarte nenorocit și ne la loc, când cetățenii patriei se grupează după rasă și naționalitate în partide politice, dar tot atât de necorect lucru e și când confesiuni singurative, de pildă, se grupează în partide. Tot așa de rău e, când clase sociale, tagme singurative se constituie în partide aparte și dacă se formează partide în teme-

iul urei de clasă, și acestea toate le cuget deopotrivă de necorecte. Dar să-mi dați voie, cătă vreme se pot și e permis să se formeze partide confesionaliste, după cum permis este și pot să se formeze și partide politice pe temeuri de clase sociale, părere mea e, că nu putem contesta cetățenilor ţării dreptul de a forma, dacă așa le place, partide politice și după rasă și naționalitate.

Cine trage la îndoială acest adevar, se pune în contradicție cu teza fundamentală a libertății politice. E lucru necorect, e lucru foarte necorect, dar dacă există odată dorință, ea se va realiza, — și a nu admite anumite cadre oficiale, înseamnă o politică de struț, care aruncă odiu asupra Ungariei și care ne înfățișează în rolul unor asupritori în fața lumii, dar care nu folosește nimic, pentru că, degeaba, comitetul național român a existat și a funcționat, a funcționat sub guvernul coaliei, întocmai ca și înainte și ca după coalicie, dând foarte aprige lupte electorale. Dați-mi voie, acesta e adevarul simplu și clar. Nu-l recunosc de reprezentantul chiamat al românilor din patrie, dar îl recunosc de foloul de încredere al celor cari, după părerea mea, în deajuns de nenorocos și de greșit au voit să-și formeze partidul politic pe bază naționalistă.

Sunt învinuit, că mă las condus de interes de partid, când încerc deslegarea problemei românești. Imi dau bine seama, că sprijinul Românilor naționaliști e de-o valoare foarte problematică. Dar nu fac nimic de dragul unor rezultate momentane, ci pentru fundamentarea unui viitor mai bun. Eu de mult voință fi murit, când se vor arăta roadele. Și știu, că risc foarte mult, pentru că cunosc suscepabilitatea opiniei publice maghiare în acest punct. Imi dau seamă și de valoarea armelor, ce dau astfel în mâna

FOIȘOARĂ.

Copilul nostru. Drepturile sale. Divorțul.

De Constanția de Dunca Schiav.

(Urmare.)

Educația, buna educație, este pentru unii sinonim cu poliția sau ceea ce se numește „maniere urbane”. Dulce, afabil, delicat, îndatoritor, politicos este omul cu bună educație, nu pentru că de copil a fost dresat și se arăta astfel, pentru că a fost deprins a întrebuiță regulele buine-cuviință cu semenii săi, dar pentru că educația bună ce a primit l-a făcut atât de adevărat bun, de deplin bun și delicat, și-a pus astă nobilă în inimă, tocăt el nici nu mai poate să sălbatic și grosolan, adică este incapabili d'a ofensă fie pe un print, fie pe un cersitor, ci din contră ciastește — chiar iubește — pe orice om pentru că e om.

Educația, buna educație, ne va aduce a face binele fără folos personal și ne va opri dela fapte înoșitoare, or că de avangardioase ar fi ele interesele noastre proprii, de orice natură ar fi acele interese.

Educația, buna educație, ni se insuflă și respect către legile divine și omeniști, respect către datorile ce avem. Ni se insuflă și respect către aproapele noștri și drepturile sale, zic respect către

aproapele noștri și drepturile sale, ni se înșvă și respectul ce ne datorăm nouă în sine. Respectul de sine este de mare valoare morală, căci omul fie bărbat, fie femeie, omul ce se respectează nu va comite fapte nedemește, fapte neomeniște și degradătoare.

Prin educație, bună educație, devinem drepti, echitabili, onesti, binevoitori, umani, milosi și îndurători. Tot prin educație devin'm modești, căci nu ne credem în drept d'a ne mandri cu bunele noastre însușiri cum se măndrește omul vulgar cu hainele sale de sărbători, ci privim calitățile ce avem ca datorii, simple datorii ce demnitatea noastră de om ne obligă să posedăm.

Prin educație, bună educație, suntem oprimi d'a fi trufași, îngănați, desprețuitori, obraznici; oprimi d'a fi vanitoși, închipuți, fanfaroni, lăudăroși, moftangii, minciunosi. Oprimi, mai ales, d'a fi lacomii, necinstiti, răpitori și îngelători. Într'un evant d'a avea toate defectele inspirate de egoism.

Înăeducație, buna educație, ne învață că este rău să fim denigrători și porneitori, că e rău să înegăim pe cei ce iauvăd, că e rău să urăm pe cei mai decât noi și din ură să-i calomniăm, că e rău să purtăm vorbe și să sămănăm intrigă, că e rău să fim, ceea ce adese suntem, malicioși, satirici, mugători, batjocoritori. Din potrivă buna educație ne îndatorește să ne silim — să ne silim chiar de este

contra firei noastre — să ne silim a fi băjnici, amabili, preventori, să ne silim mai ales de a dobândi acea creștinăscă indulgență ce ne va face să judecăm pe aproapele noștri cu blandetă și bună-voință.

Buna voință și băndeța în simțiri și judecăți ar fi să ne devină virtuți naționale, de care, prin deprinderi rele, astăzi suntem lipsiti.

O lipsă de care ne resimțim adânc, căci neagra imaginea cu care ne vedem și judecăm unii pe alții ne-au adus a nu ne mai măsura cuvintele când este vorba de interesele și onoarea altora, astfel că din o culpabilă usurință și nesocotință urzim cu limba multe și mari nenorociiri, uneori desonorăm teara Intreagă.

Omul cu educație, bună educație, are înima prea sus ca să fie tătărot cu cei mari și insolent cu cei mici, are înima prea sus ca să fie răsbunător, ca să se poată înjosi prigoniind, insultând sau vătăma pe or cine pentru or și ce; are înima altă de sus, încât este de o egală delicateță poliță și bună-voință cu cel ce i-a făcut bine și cu cel ce i-a făcut rău, cu acela, de care el are nevoie și acela, de care are nevoie de dansu.

Și logica consecință a lucrului este: că omul cu bună educație este și rămâne alesul între alii, că semnele bunei sale educaționi li sunt și li rămân eterei titluri de nobilă, de valoare întrinsecă, de distincție reală, de aristocrație.

Steier în frunte sunt, și stea în frunte rămân semnele adevăratei bune educațiuni.

Insemnată-vă, părinților, insemnată-vă eu toții, copiii cu acea strălucoitoare stea.

E cea mare, cea mai netrecătoare avere, cu care li puteți înzestră.

Lipsească defectele de la copii și rău dispăr dintre oameni.

Rai am face din lume, rai am face din țara noastră, dacă fiecare din noi și noi toți am crește copiii noștri, cum trebuie să fie crescuți.

Artistul fără ideal nu poate crea op de artă.

Cultura omului este și ea, op de artă, și educatorului li trebuie ideal.

Care are a fi idealul său? Unde este de el să fie?

In preceptele Măntuitorului: „Nu face altuia cea ce nu voiești să îi se facă și. Fă altora ceea ce ai voi ca și alii să-ți facă și”.

Eata prototipul ideal de ideală perfecțiune morală.

Deprindă părinții prin educație, dată copiilor lor, deprindă p'acestia să nu facă la alii ceea ce nu le place să li se facă lor, și să facă altora ceea ce ar voi ca și alii să le facă lor și, încă odată, atunci s'aducă paradisul pe pământ, paradisul în teara noastră.

(Va urma).

contrarilor mei politici, cari poate nu sunt întotdeauna prea scrupuloși și nu le vor întrebuița în marginile călătorismului.

Știu, că risc mult, dar nu voi să vă niciodată, când e vorba să risc interesele de partid pentru isbândă unui interes vital al națiunii maghiare. Rog să mi se ia răspunsul la cunoștință. (Vii aprobări și aplauze).

Camera a luat la cunoștință declarațiile primului ministrului.

Societățile cooperative.

De prof. Ioan Otoiu.

II.

Ca producent de diferiți articli brăziți, țărani primește niște prețuri ridicole, din cari abia să acoperă interesele capitalului ce reprezintă factorul, care a produs articolul respectiv, iar rodul muncii și al ostenelelor sale îl exploatează mijlocitorul dintre el și consumator, care cumpără lesne și vine cu căstig însămnat. De altă dată aflu în țărani un cumpărător blajin, aplicat de a fi înșelat cu orice marfă slabă și rea și de a îmbogăți prin obolul său pe toate lăttele străine, cari la început îi fac ochi dulci și adenatori, îl îndrăgesc cu vorba, pentru ca mai târziu cu îngântare și dispreț să-i întoarne spatele și să râdă de prostia, care i-a creat situația cea buuuă.

Eată o dosă de probleme de-o importanță cardinală pentru progresul moral și material al poporului, pentru a căror rezolvare fiecare binevoitor al poporului e dator a-și da tributul său de muncă, îndeosebi preotul și învățătorul, cari în urma oficiului ce îndeplinește, cunosc mai bine nevoiele satelor noastre și să bucură de mai mare încredere înaintea poporului.

Ni să împune deci întrebarea: cari sunt mijloacele și căile, prin cari s-ar putea delătura aceste stări triste de desorganisare și înapoiare economică culturală, și prin ce întocmire s-ar putea introduce un spirit mai treaz în viață și daraverile țăraniului nostru?

Desnădămbantul problemelor mai sus amintite îl vom afla în asocierea forțelor singurative și răslețe și în organizarea lor în societăți cooperative. Acestea sunt tot atâta tovarășii economice menite anume pentru micii proprietari. Sub scutul lor se lucră la promovarea intereselor comune, a căstigului și economiei membrilor. Numărul membrilor din societate e ne-limitat, astfel, că poate fi primit în sinul ei ori-ce om cinstit și onest, fie sărac, fie bogat. Terenele asupra căror să este în lucrarea lor salutară, sunt tot atât de varii, pe căt de ramificată este și viața economică a zilelor noastre. Prin unele însoțiri (de credit) să înfiltreză și să cultivă în sinul membrilor simțul de cruce și de economisire, atât de necesar și de neglijat la pătură mai săracă a populației. Prin faptul că muncitorul își poate depune oricând și ori căt din prisosul căstigului său, după care își primește dobândă necesară, ba și este dată posibilitatea să devină membru activ al tovarășiei, să beneficieze de toate drepturile, — prețuiește mai mult banul, devine mai sobru în toate lucrurile lui și își judecă mai cu temeu căstigul ostenelelor sale. Caută să căștige căt mai mult, să fie mai scrupulos la cheltuieli și trăiește în trezvie.

Pe de altă parte tovarășii acestea scutesc pe țărani de multele și costisoarele umblări în chestii de împrumut, de mijlociri, plătite amar, cari toate laolaltă îi apasă umerii ca și vechea uzură. Forma sub care să acordă la băncile acestea sătești împrumutul, e simplă, și țărani pot ajunge la parale atunci, când are lipsă. Forma de garanție și înlesnită foarte mult, iar terminul pentru solvarea intereselor

deasemenea e convenabil. Însoțirile de credit sătești sistem »Raiffeisen» sunt deci pentru țărani nostri unele dintre cele mai convenabile și mai adecvate institute financiare, deoarece pe lângă negocierea de bani, ele mai au și o mare misiune educativă în sensul păturii țăraniilor nostri.

Insemnatatea lor pentru viața economică a poporului dela sate și dezvoltarea lui din cătușile robiei economice a fost apreciată foarte favorabil și de conducătorii vieții noastre economice, începând dela învățător și preot, până la cel mai înalt așezământ cultural al nostru «Asociația pentru literatura română și cultura poporului român», căreia spre a întrupa ideea cooperării peste tot în massele largi ale poporului dela sate i-s-a pus la dispoziție o sumă de 50,000 cor., de marele mecenat Vasile Stroiescu. O muncă binecuvântată a desvoltat pe acest teren «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu» și unele din băncile noastre.

Pe lângă toate aceste stăruințe laudabile, suntem încă departe de foloasele și binefacerile împreunate cu acestea întocmire, căci din complexul problemelor economice mai sunt încă multe, cari așteaptă o îndrumare pe calea cea bună. Ne lipsesc cooperative de consum, de vânzare și cumpărare în comun, productive și a. m. Cele de consum înlesnesc procurarea diferiților articli de consumare, împiedică o urcare prea mare și nereală a prețurilor acestora și aduce pe consumator în legătură imediată cu producția. Membrii cooperării cumpără ieftin și sarcina traiului de azi pe mâne le e ușurată.

Prin cooperativele de vânzare în comun, membrii sunt scutiți de speculațiunile și exploatariile fără margini ale târgoveștilor și productele să valorează cu preț bun, prin faptul, că prin mașini anume întocmite să aleg și să curăță. Cooperativa valorează direct la consumul sau la firme solide, face legături comerciale favorabile, marfa e liberată punctuos și din căstigul realizat să împărtășească toti membrii în măsura în care au concurs la procurarea mărfurilor.

Prin cooperativele de cumpărare în comun, cari îmbrățează cu deosebire procurarea de unele economice, îngrășaminte chimice și alți articli necesari în economie, membrul primește articli mai buni și mai ieftini, făcându-se cumpărarea sub controlă mai severă și direct dela fabrică, prin urmare dela producător. Ademenirile și defăimările negustorilor, — cari osteneala și interesele și le acoperă de pielea consumentului, — în astfel de casuri rămân fără efect.

Cooperativele de acest soi, împreună cu cele de consum, sunt cele mai puternice mijloace de a stări de pe corpul poporului nostru, lipitorile satelor, cari ca nește vampiri nesăruitori sugătoare mierea muncii și ostenelei lui ca în schimb să-i ruineze organismul și să-i corumpă sufletul și moralul.

Prin cooperativele productive în special prin lăptării, membrii sunt în poziția favorabilă, de a-și putea valoriza ori când și ori între ce împrejurări productele vacilor cu lapte cu preț convenabil. Consecvența acestor întreprinderi este nobilitarea rasei de vite, dezvoltarea însușirilor celor bune ale acesteia prin selecție, ridicarea prețului și a rentabilității economiei de vite. Îmbunătățiri la producerea nutrețurilor măestrite și îngrăjirea rațională a păsunilor și fănelor, tot atâta împrejurări, cari arată un progres pe terenul economiei și al bunăstării materiale.

Cooperativele de viticultori sunt chemate să creă un preț convenabil și amăsurat muncii prestate și capitalului investit, productelor viței de vie. Îndeosebi în caz de suprapro-

ducție sau de crize economice fac servicii esențiale producenților cooperative de acest soi.

Cooperativele productive mai îmbrățează și alte probleme economice, cum sunt: asigurarea vitelor, arăndarea în comun de păsunate, folosirea de mașini agricole etc. cari toate tind la înaintarea și înflorirea micilor existențe, a păturei țărănești osândite, în lipsa acestor întocmiri salutare, a fi pururea expusă la capriile împrejurărilor și conjuncturilor economice.

Opoziția maghiară hazardă!

Articol din «Reichspost».

Articolul sensational, despre care spusesem în numărul trecut, că a fost publicat în «Reichspost», organul vienez de publicitate, care are anumite legături cu împrejurimea Moștenitorului nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, e următorul:

... Pentru a îngreuna acțiunea de înțelegere cu România a actualului guvern ungar, se lansează în cercurile opozitiei constatarea, că această operă de înțelegere nu se poate realiza, deoarece Moștenitorul tronului Franz Ferdinand, la care privesc Români cu mare venerație și încredere, ar fi în contra unui pact al guvernului Tisza cu România și că în consecință străduințele contelui Tisza, lovindu-se de această opunere, vor eşua.

Această constatare este o apucătură proastă. Adevărul este, că simpatiile pe cari le nutrește Arhiducele Franz Ferdinand față de Români, acest popor dinastic și cavaler, sunt adânci și par nedespărțite de întregul complex al concepțiunilor moștenitorului tronului nostru. Pe căt de departe stă arhiducele de zgromotul politicei de toate zilele, pe atât de mult a pătruns strălucirea acestor simpatii în straturile întunecoase, în cari popor românesc își duce traiul greu de pe o zi pe alta. Dar tocmai aceste sentimente de simpatie și de stimă, pe cari le are Arhiducele față de Români, sunt cea mai puternică dovadă pentru interesul Cald, cu care el urmărește desfășurarea unei opere, care are să asigure poporului român din Ungaria dreptate, exercițiul liber al drepturilor de cetățeni, o libertate mai prielnică națională și un viitor mai fericit în cadrele monarhiei habsburgice.

Că încercarea de acum, de-a stabili o înțelegere, este prima încercare serioasă și că drumul spre o înțelegere este acoperit încă de multe tufișuri, — aceasta nu poate să facă pe nimeni, care e de bună și sinceră credință, să despereze în ajungerea scopului, — ba din contră: o pace, care ar urma imediat și fără multe și mari greutăți și explicații după un lung și amar timp al celor mai vehemente contraste, ar fi poate un fruct prematur, fără multă vlagă.

Dar nu atât lipsa de pricepere cu care se pun în circulație de către opozitia maghiară astfel de pretinse pe-decăne surprinde, ci scopul acestor faime, cari nu sunt doar altceva, decât încercări de-a îngropa sub cascadele lor murdare înțelegerea dintre Maghiari și Români. Aceasta este singurul scop al încercărilor: Zădănicirea unei păci naționale... Ori cari ar fi motivele, cari ar zădărnici o înțelegere, — această nenorocire va apăsa greu relațiunile între Maghiari și Români și va amâna din nou consolidarea internă a Ungariei. Prima consecință va fi isolarea stabilă politică a Maghiarilor.

Și cu drept cuvânt putem pune întrebarea politicianilor maghiari opozitori, că pe ce motive și calcule voiesc să pună în rizic isolarea lor? Certați cu Români, lipsiți de traiul pacnic cu Slavii, cari amenință din două părți cutropitoare rassa maghiară, — Maghiarul își îndreaptă iarăș și

iarăș privirile sale asupra germanis mului, bazându-se pe comunitatea unor anumite interese. Maghiarul se înșală însă. Germanul monarhie are desigur cu Maghiarul multe interese solidare.. O maghiarime însă, care aduce Germanilor ca aliat dușmaniile cu Croații, cu Români, Slovacii și Rutenii, nu e capabilă de o coaliție. Numai o politică maghiară, care înțelege necesitățile unui stat locuit de popoare și a unei alianțe de popoare, va avea soartea poporului maghiar în mană. Orice altă politică, ce se face într-un veac de mari transformări și de evenimente nouă cu urmări incalculabile, își tărănește viața de pe o zi pe alta din sfârșămaturi și se prăbușește în momentul, când dușmanii ei se întâlnesc la un loc.

Evenimentele politice din ultimul an oferă prețioase învățături maghiarilor, care să apropie foarte mult de aceste posibilități! Vai însă atunci de soartea Maghiarilor! Fiecare altă națiune poate să mai aibă în jocul ei căte-o carte care să-i dea oarecare speranțe; — Maghiarimea însă nu mai are nici una, în momentul când din vina ei s'ar produce o catastrofă de stat.

Opoziția camerei ungare hazardă deci cu norocul națiunii sale proprii, când lucrează în contra înțelegerei româno-maghiare. În viața de toate zilele hazardurii se pun la răcoare, — în viața politică locul lor este în sănul criminalilor de stat.

Colectă pentru rezidirea seminarului.

Continuăm cu publicarea colecțiilor deschise în arhidieceza pentru adunarea de oferte benevoile pe seama seminarului «Andreian» din Sibiu, supus reedificării.

Colectă preotimii din tractul Sebeșului intrată la consistoriu a dat următorul rezultat:

1. Sergiu Medear, protopop	200—
2. Ilie Moga, par., Săsciori	200—
3. Nic. Cărpinișan, par., Răhău	200—
4. Eugen Imbăruș, par., Ohaba	200—
5. Maxim Vulcu, par., R. Purcăret	200—
6. Eustatiu Cibu, par., Daia	100—
7. Dr. Seb. Stanca, par., Sebeș	100—
8. Simion Ghîbu, par., Căpâlna	100—
9. Nic. Hîntă, par., Sebeșel	100—
10. Titu Morariu, par., Berghin	100—
11. Ioan Mihu, par., Laz	100—
12. Cons. Oancea, par., Cioara	100—
13. Ioan Lașăr, par., Lancerăm	100—
14. Stoia Bobeș, par., Oarda-de-sus	100—
15. Nic. Oancea, par., Petrilaș	100—
16. Nic. Costea, par., Sibișani	100—
17. Petru Cucuian, par., Loman	100—
18. Vasile Mateiu, par., Lancerăm	100—
19. Pomp. Predovici, par., Vîngard	100—
20. Ioan Radu, par., Tărtăria	100—
21. Ioan Ghîșă, par., Răchița	100—
22. Ican Floca, par., Răhău	100—
23. Ioan Dușe, capelan, Călnic	100—

Învățătorii dela școalele noastre din protopopiatul Sebeșului au contribuit cu următoarele sume:

1. Samuil Roșiu, Sebeș	100—
2. Vasile Sdrenghea, Sibișel	50—
3. Alexandru Duvlea, Sibișel	50—
4. Nechita Luculeț, Sebeș	50—
5. Toader Trifa, Pianul inf.	50—
6. Aron Riurean, Laz	50—
7. Virgil Pop, Sebeș Kakova	50—
8. Ioan Găță, Daia	50—
9. Nico'ae Stoica, Răchița	50—
10. Augustin Dura, Săsciori	50—
11. Nicolae Stancu, Loman	50—
12. George Breazu, Laz	50—
13. Longin Bucur, Lancerăm	50—
14. Vasile Cărpinișan, Răhău	50—
15. George Badila, Deal	50—
16. Simion Floca, Răhău	50—
17. Ioan Mișăuș, Pianul sup.	50—
18. Ican Muntean, Oarda de sus	50—
19. Elisa Crișan, Răhău	50—

20. Alexiu Cibiu, Daia	50-
21. Laurian Fleșeriu, Răhău	50-
22. Daniil Petreșcu, Lomani	50-
23. George Albu, Sebeș	50-
24. Simion Romonitan, Petrilașu	50-
25. Blaga Vasile, Lancrăm	50-
26. Dumitru Oane, Pianu super.	50-
27. Simeon Socaciu, Cioara	50-
28. Galacteon Bica, Cioara	50-
29. George Ghișiov, Câlnic	50-
30. Nicolae Maniu, Vingard	50-
31. Ioan Cionca, Pianul sup.	50-
32. Ioan Dobre, Căpalna	50-
33. Ioan Ohivescu, Strugă	40-
34. Ilie Mateș, Daia	30-
35. Ioan Pavel, Sebeș	30-
36. Ambroșiu Todor, Sebeș	30-
37. Dariil Ordean, Pisnă inf.	30-
38. Ioan Pavel, Lancrăm	30-
39. Ioan Bădilă, Deal	20-
40. Avram Savu, Lancrăm	20-
41. Petru Petrean, Daia	20-

lor două insule, și că ministrul turcesc de răsboiu a dat ordin, ca rezervistii din anii 1891 și 1892 să fie instruți bine militarește, pentru că în o icare moment se poate fi chemați la serviciu activ. Temerea diplomaților e mare, că dacă iubuiaște de nou răsboiu, el nu va mai putea fi localizat, ci vor trebui se între și alte puteri în foc.

NOUTĂȚI.

Biblioteci școlare în America. Școalele Statelor Unite ale Americii de nord aveau puține biblioteci la începutul veacului al 19-lea. După o sută de ani lucrul s'a schimbat cu desăvârșire. Astăzi cele zece mii de școale publice au biblioteci cu aproape șase milioane de volume; iar școalele particulare, în număr de 1400, au biblioteci cu 2 și jumătate milioane de volume. Bibliotecile școlare sunt de felurite știuri: unele sunt instalate în clădirea școlară și se întrebunează cumă de învățătorii și tinerimea acelei școale. În orașe mai mari se găsesc căte o bibliotecă școlară publică, iar aceasta este îngrijită de școală principală care distribue cărți de ceteri la succursalele celorlalte școale din oraș. În comunele cu stare modestă biblioteca publică organizează filiale, împrumutând pe timp hotărât cărțile necesare de ceteri. În localități mai mici s'au introdus biblioteci publice, care sunt cercetate, atât de școlari, cât și de ceilalți locuitori ai satului.

Operă în Sibiu. Societatea de muzică "Hermania" va da și în anul acesta o mare operă, pentru care s'au început pregătirile. Se va reprezenta "Regina Sabei", cu muzică de Goldmark.

Zăpada curată aerul. Cetim în ziarele din capitală, că domnul Iankovich Béa, ministru nostru de culte și instrucțiune publică, a dat ordinație șefilor de secții din ministerul său, prin care îl oprește să mai facă ei numiri și transferări de profesori și învățători, cum și asemănări de bani pentru aceștia, ci toate aceste afaceri ministerul să le reservează și, pentru a decide el asupra lor. O altă ordinație a dat apoi domnul ministru șefilor de secții cu privire la închiderea școlilor, îndrumându-i, ca să abandoneze procedura de până acum, după care, dacă o școală nu corespunde cerințelor legale, ori rezultatul învățământului nu era multăitor, după două admonieri urmă lichidarea școalei, și să adreseze respectivei școale și a treia admoniere, iar dreptul de a decreta închiderea ei, rămâne rezervat pe sesamă ministrului.

Procesul Rutenilor. În fața tribunalului regesc din Sighetul Marmației descurge încă procesul intentat Rutenilor, pentru intenția avută de a trece îndărăpt la legea vechiă ortodoxă. În ședința de Mercuri a deței și-a ridicat cuvântul în favorul lor deputatul Anton Beszkid, interpelând guvernul, dacă nu are de gând să sisteneze acest proces, după ce bieții Ruteni nu sunt vinovați, ci alii poartă vină, că au fost lipsiți de razele binefăcătoare ale culturii, și astfel au remas foarte înapoiati pe terenul cultural? A răspuns contele Tisza, ministrul președinte, că nu poate face nimică pentru sistarea procesului, ci judecătoria independentă va să fie dreaptă și înțepățială și în procesul acesta.

România. Programul nouului guvern. Două probleme mari și grele are de rezolvat nouă guvern liberal al României, expropriarea și reforma electorală. După hotărările luate în consiliul de ministri, actualele coruri legiuioare române vor fi dislocate în zilele apropiate, iar noile alegeri se fac pe la mijlocul lui Februarie. Noul parlament român se va întâlni apoi pe la începutul lui Aprilie, dar numai pentru a vota bugetul și unele proiecte de legi mai urgente, apoi va urma a noua disolvare a parlamentului român, pentru a se alege un parlament nou, cu misiunea de a face modificării în constituție. În vederea realizării celor două puncte însemnante, trecute în programul guvernului nou român: exproprierea și reforma electorală.

Străinătate. Turcia vrea răsboiu. Cu toată înțelegerea legată între puterile din trupă alianță și cele din tripla înțelegere, cu privire la insulele ocupate de Greci, pacea europeană pare să fie nou amenință, fiindcă Turcia nu vrea să renunțe de loc dela insulele Chios și Mitilene, nu se supune arbitrilui puterilor mari europene cu privire la aceste două insule, ci este hotărât să le recucerească dela Greci cu armele. Si astfel sunt prospete, ca la primăvară să iubuiească un nou răsboiu în Balcani, ale cărui complicații cine ar putea să le prevadă de pe acumă? Faptul e, că trupe turcești sunt concentrate în număr mare în apropierea ce-

șoala pentru economia și industria de casă, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, își va ține încheierea cursului de iarnă sămbătă la 24 Ianuarie n. 1914. Cu această ocazie elevile aranjază o producție teatrală declamatorică, care se va ține în localul școalei (Berg-Gasse Nr. 9) la orele 7 seara. Ospetii sunt bineveniți.

Târg în Sebeș. Târgul de vite în Sebeș săsesc se va ține în 26, 27 și 28 Ianuarie, iar targul de marfuri în 29 Ianuarie.

Canalul Panama, după știri sosite dela Washington, nu se va deschide în anul curent, ci săbe la 1 Ianuarie 1915.

O mie de reprezentări. În teatrul parisian Apollo s'a dat Dumineacă a mijii reprezentări a operei "Văduva veselă" de Lehár. Este un succes dintre cele mai mari obținut pe scenă. Operaeta se reprezintă și acum în fiecare seară.

Liga bunei-cuvînțe. Se fac încercări pentru a înființa o ligă a bunei-cuvînțe în New York. Ligă va avea ramuri în toate părțile Statelor Unite. Este adecă fapt cunoscut, că servitorii, cheinerii, conductorii băilor și o bună parte a publicului american nu țin seamă de formele sociale, de buna-cuvînță. Scopul ligii nu este a propagă servilismul, ci a veni în atingere cu publicul după principiile unei bune educații. Membrii ligii vor purta insignii și vor da exemple bune de politetă și preventie. În deosebi ură de a scopia pe jos, de a-și roade unghile dela mână, și altele multe.

Dl Ioachim Munteanu, protopresbiter în Agnita, fost membru ordinar al "Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu", cu scop de a sprijini întreprinderile Reuniunii, a binevoit a se înscrive între membrii ei pe viață cu taxa de cor. 80 pătită.

La fondul Aurel Vlaicu pentru ajutorarea tinerei meseriași cu scop de înmulțire cunoștințelor în străinătate, au mai dăruit: Mihail Sînv, măestru croitor și soția sa Elena, 2 cor.; d-șoara Eugenia Bardosy, profesoară la școala superioară de fete din Cașovia, 80 bani; Aurel Lucian, deschizând etabliment de tinichigiu, 1 cor; Ioan Rusu paroh în Juncul de Jos, cor. 275; Ion Radu paroh (Măgărei), și fica sa Olympia, 50 bani; Mioricea Tordășian, 10 bani; Iosif Martin, paroh (Recea Telechiană) 50 bani și Ion Ciocan, învățăcel faur, 25 bani. Starea fondului cor. 30452. Pentru prinos, aduce calde mulțumite, în cunile "Reuniunii sodaliilor români din Sibiu": Vic. Tordășianu presid.

Mulțumită publică. Comitetul societății de gimnastică, sport și excursiuni "Societatea Gimnastică și Sportivă din Sibiu" exprimă pe această cale mulțumită tuturor damelor și domnilor, cari și-au dat binevoitorul sprijin pentru reușita petrecerei aranjate la 31 Decembrie 1913. Mulțumește în special d-ului Cabadajev, pictor în Seliște, pentru prețiosul tablou ce-l-a donat pentru tombolă, precum și pentru suprasolvirea de 6 cor. și colecta de 220 cor., apoi pentru suprasolvirea dlor I. Banciu (2 cor.), V. Tordășianu (3 cor.) și I. Bratu (5 cor.).

Petrecere în Măgoaja. Tinerimea școlară română din Măgoaja va da în 25 Ianuarie n. c. o petrecere împreună cu cântări, declamări și cu predarea piesei teatrale "In sat la Tânără" de V. Oniș, în favorul școalei.

Femei în cariera publică. Din Cristiania se anunță, că o domnă română cu numele Enrieta Hoegh, în etate de 26 ani, a fost numită la un post diplomatic. Este primul caz de felul acesta în Europa. D-șoara Hoegh a primit din partea guvernului său titlul de prim secretar la consulatul norvegian din Mexico. — Tot din Cristiania se scrie că o femeie propune zoologia la universitatea din orașul acela. Exemplul Norvegiei l-a imitat de curând Anglia, care a invitat pe d-șoara Maria Stopes să țină prelegeri la University College din Londra. D-șoara Stopes a trezit doctoratul în filozofie la München și a făcut cercetări interesante paleontologice în Japonia. Privitor la drepturile femeilor, d-șoara Stopes are idei din cele mai radicale: ea zice, că femeile nu trebuie să plătească dare, până când nu se vor bucura de aceleși drepturi ca și bărbații. De principiile sale se țină ideea, că o femeie când se mărită nu trebuie să primească numele birbaturii, ci să folosească și mai departe numele ce l-a avut ca fată.

Pentru industria națională.

Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara a adresat băncilor românești din patrie următoarea rugăciune:

Scopul ce urmărește "Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei", prin "Atelierul său de țăsături și cusături românești dela Orăștie", ne pune în față de noue și noi probleme, din an în an.

Din ce pătrundem mai adânc în cunoașterea atâtorei frumuseți și bogății ale artei noastre populare, cu atât ni se întărește mai mult convingerea, că aceasta este atât de prețioasă, atât de neînțrebată, încât putem afirma cu legitimitate mandrie, că din toate popoarele conținutore în patria noastră, nu are nici unul așa tesaur de valoare neprețuită! Fantasia fără margini a poporului românesc se manifestă în așa abundanță de forme, încât stai uimit în fața atâtorei plăsmuirii de artă, șăte din sufletul lui creator!

Aproape fiecare ținut are ornamentica sa specială, reducându-se însă în totalitate în o armonioasă contopire de obârșie comună.

Atelierul dela Orăștie, a produs prin năzuințele sale dă desvoltă această industrie de casă, în timpul existenței sale de șapte ani, rezultate, care îndreptățesc pe deplin nădejidle și aspirațiile, care iau dat fință.

Influația din dragoste către țărane române și arta ei, acest atelier a muncit cu o răbdare stăruitoare; de a copia modele vechi, de-a scoate porturile noastre pitorești la iveau, de-a aplică motivele minunate de frumoase, — găsite uneori pe un petec vechi de pânză, într-un fund de lada, în cutare cătun sau sat de munte, — pe odjili și alte decorative bisericesti! A stabilit o îmbrăcămințe predilectă de vară pentru copii și femeile inteligențialilor noștri, cu cusături originale românești, introducând totodată, porturi frumoase în sătele petrecerilor, precum și tot felul de obiecte decorative prin casele noastre.

In acest interval de 7 ani s'a făcut totodată o școală temeinică în această direcție astfel incăt acelle 70—80 țărane, cari s'au perdat în atelier primind o remuneratie pentru lucru lor de peste 20.000 cor., azi prin destinația câștigată acolo, într-o pre-gătire astfel de lucruri, sunt în stare să și câștige o existență prin munca lor școasă din ac și răsboiu.

Această direcție de-a instrui țăranele noastre, ca să poată valora măestria lor în țesut și cusut, am dorit să dezvoltăm în viitor în dimensiuni tot mai mari.

Mijloacele noastre însă sunt limitate de un modest capital, care nu îngăduie să instaleze toate cele trebuitoare pentru un spor și mai avăntat, ce am putea atinge având resursele cuvenite.

De aceea apelăm din nou la generositatea băncilor noastre, să contribue prin darul lor la înălțarea țăranelor noastre, de-a pute crea din arta lor minunată, cu vreme un factor puternic de industrie națională.

Dionisiu Ardelean, Elena Pop Hossu-Longin, secretar.

Răscumpărarea felicitărilor de sărbători în favorul fundației ziaristilor.

Transport dela publicarea trecută cor. 117440. L'ste nouă au incurz dela:

XLVIII. *Dl Valer de Orbonaș, funcționar de bancă, Orăștie,* contribuind: Dr. Silviu Moldovan 100 cor. (1 acțiune "Dacia"); Dr. Aurel Vlad cu 20 cor.; Dr. R. Dobó, A. Bajcs, mjr. Ioan I. Vulcu, Dr. A. Deak, C. Demeter, Familia de Orbonaș, Dr. Ioan Margita și Leo Bohățel cu cete 10 cor.; Ioan Motă, Dr. E. Papiv, Dr. R. Bocea, Dr. Cornel David și N. Opincar cu cete 5 cor.; Librăria S. Bornemisa cu 3 cor.; S. Damian, I. Inișa, Dr. O. Sgîlimbea, I. Flores, P. Belei, I. Turdașan, S. Vlad, S. Carpinișan și S. Proculieievici cu cete 2 cor.; Nicolae Tanase cu 1 cor. La un loc 247 cor.

XLIX. *Dl Valeriu Uveges, funcționar de bancă, Brașov,* contribuind: Moise Ciuta cu 20 cor.; Ioan Ciuta, Nae Ciuta și I. R. Buta cu cete 10 cor.; I. Er. Bodian și Ioan Pârvu cu cete 5 cor.; Valeriu Uveges cu 4 cor.; Ioan Jinga cu 3 cor.; Ioan Tiței, V. Moldovan, și N. Neguș, cu cete 2 cor.; T. Băbăș și E. Bârsan cu cete 1 cor. La un loc 75 cor.

L. Dl Dr. Alexandru Vaida de Voivod, deputat, Brașov, contribuind: Dr. A. Vaida și soția sa cu 20 cor.; Dr. Tib. Bredicean și Dr. G. Moroianu cu cete 10 cor. La un loc 40 cor.

L1. *Dl Gheorghe Gârdă, avocat, Făget, ca colectant Dr. Ioan Răchițan, cand. adv.,* contribuind: Dl Gh. Gârdă cu 6 cor. Dr. Ioan Răchițan cu 4 cor. V. Căsăp, T. Bujor Gârdă, S. Olariu, D. Feneș, L. Groza, A. Olariu, F. Dobrean, Aug. Oneșan, Gh. Popovici, Dr. A. Hădan și Dr. I. Popovici cu cete 3 cor. Szoký Béa, Ioan Popp și N. N. cu cete 1 cor. La un loc 35 cor.

LII. *Dl George I. Raducea șef-contabil, Somcata-mare,* contribuind: "Chioreana" inst. de credit cu 10 cor. Nicolau Nyilvan cu 5 cor. Ioan Iliesiu cu 3 cor. Dr. S. Butean, G. Raducea și A. Nyilvan cu cete 2 cor. Dr. F. Doșa și Ioan Butean cu cete 1 cor. A. Ungur și A. Drăgan cu cete 50 fl. La un loc 27 cor.

LIII. *Dl Valer Seulean, contabil, Belean,* contribuind: Dr. I. Prodan cu 5 cor. Dr. I. Chitul și Dr. O. Pavelea cu cete 3 cor. Ioan Pop cu 2 cor. Dr. S. Bota, I. H. Botean, V. Seulean, Dr. I. Moldovan, G. Mălină și Ioan Nagy cu cete 1 cor. P. Chirtos, G. Micula, I. Stăvari și Ioan Ha-lașu cu cete 50 fl., A. Mureșan cu 20 fl. La un loc 21-20.

LIV. *Dl Nicolae Munthiu, secretar de bancă, Simleu,* contribuind: "Silvania" inst. de credit cu 10 cor. Marcuș cu 5 cor. N. Munthiu cu 3 cor. La un loc 17 cor.

LV

Nr. 633/1913.

(370) 1-3

Concurs.

Pentru intregirea postului de paroh din parohia de clasa II **Mogoș Miclești**, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacanță prin reposarea parohului Vasile Trifa, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru intregirea venitelor preoștei dela stat.

Concursele înzestrăte cu documentele conform normelor în vigoare sunt a se înainta subscrivătorului oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Concurenții până cu 8 zile înainte de sfîrșitul parohial electoral, după prealabila înștiințare la acest oficiu, se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), 2 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.or. român al Lupsei, în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 4/1914.

(372) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc devenit vacant prin moartea învățătorului Gheorghe Lazar de la școală confesională gr.or. română din parohia **Cubleșul român**, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt: 170 cor. dela popor prin repartiție, iar restul după recerințele art. de lege XVI din 1910 deja votat sub Nr. 78282/1913 Ministerial în sumă de 1630 cor.

Cvartir în edificiul școlării, care constă din 2 odăi, 1 culină și 1 cămară.

Folosirea grădinării școlare $\frac{1}{4}$ jugăr.

Concursurile instruite conform normelor prescrise sunt a se înainta în terminul precis la oficiul protopresbiteral al Ungurașului.

Concurenții înainte de alegeri au a se prezenta la biserică în vîcoș Dumineacă sau sărbătoare pentru a și arăta deosebitatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul.

Dela concurenții se cere a primi și postul cantorial, a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce în fiecare Dumineacă sau sărbătoare la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Fizeșsărpetru, 3/16 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.or. rom. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 559/1913.

(38) 2-3

Concurs.

In conformitate cu ordinul Consistorial din 19 Dec. 1913 nr. 15.387 școl. pentru ocuparea postului de învățător vacant la școală gr.or română din Mag se publică concurs cu termen redus de 15 zile și pe largă următoarele condiții stabilite în ședința comitetului parohial din Mag dto 29 Dec. 1913:

1. Salar de 480 cor. anual dela comuna biserică Mag, solvabil în rate 3 lunare;

2. Ajutor de stat până la suma cei compete învățătorului ales după anii lui de serviciu; dacă din vina învățătorului i se va detrage ajutorul de stat, comuna biserică nu este obligată a-i-l suplini;

3. Relut de grădină 20 cor.

4. Cuartir în natură.

Alesul învățător va fi obligat:

a) a provedea instrucția în una din cele două clase a școlării de toate zilele, la care va fi împărțit;

b) a propune obiectele de învățământ la școală de repetiție economică, cu cari va fi insărcinat;

c) a forma și conduce cor cu tinerețul școlar și adult, din Mag, — această destiniție e dator a o dovedi cu acte și atestat de serviciu.

Ceice reflecteză la acest post, sunt datori să se prezinte în vîcoș Dumineacă ori sărbătoare în biserică din Mag spre a și arăta deosebința în cântările bisericești și a face cunoștință cu poporul. Dacă nu se va găsi între concurenții nici unul, care să întrunească toate condițiile înșirate mai sus, alegerea se amână.

Cerile de concurs se vor înainta în terminul fixat oficiului protopopește gr.or. român din Șăliște.

Săliște, în 30 Decembrie 1913.

Dr. Ioan Lupăș
protopop.

Nr. 650/1913.

(366) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comună **Tăuțiu** (cl III) se scrie nou concurs, cu termin de **30 zile** dela această primă publicare.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat, — sunt conform datelor din coala B.

Cerile de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu, în terminul susindicate, având concurenții, — pe largă observarea prescrișorilor reglementare a se prezenta la biserică în o Dumineacă sau sărbătoare spre a cânta și predica, resp. celebre.

Alba-Iulia, 31 Decembrie 1913.

Of. protopresbiteral rom.-ortodox al tract. Alba-Iulia în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

Nr. 789/1913.

(350) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Hondol** devenită vacanță prin moartea parohului Petru Mihăiță, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele impreunate cu acest post pentru congruș.

Rugările de concurs înzestrăte cu documentele recerute să se înainteze subscrivătorului oficiu protopopește în terminul deschis, iar concurenții cu prealabila înștiințare, ceea ce se scrie a subsrisul să se prezinte în comună spre a cânta, predica și eventual a celebre.

Deva, la 10 Decembrie 1913.

Oțelul protopresbiteral gr.-ort. rom. al tractului Deva, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 1193/1913.

(357) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh, în parohia de cl. III a **Valendorf**, devenit vacant prin pensionarea parohului Samuil Popovici, se scrie prin aceasta — conform ordinul Venerabilului Consistoriu Nr. 1326700/1913 — concurs, cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoștei dela stat.

Cerile de concurs, instruite conform legii, se vor înainta subsemnatului oficiu în terminul deschis.

Concurenții, cu prealabila înștiințare a protopresbiterului tractual, sunt datori a se prezenta în comună și a se recomanda poporului.

Cohalm, în 18 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Coahmului în conțelegeră cu comitetul parohial din Valendorf.

Ioan Berean
protopop.

Puterea nutritoare și vindecătoare

a oleului de pește ceste în general cunoscută, precum și faptul, că numai puțini se pot învinge să ia acest oleu cu gust neplăcut și indig. De aceea acel ce cunoște Emulsionea Scott nu se mai reinforcează oleul de pește comun, căci preparatul Emulsionii este gustos și ușor de consumat, așa că luarea lui face bucurie, atât celor mici, cât și celor mari. De aici vine, că Emulsionea Scott prin substanțele ei de nutrire și vindecare furece oleul de pește comun și își are locul acolo, unde trebuie ajutorul la răceală, la debilitate, oase moi, ieșirea dinților, reconvalsență, sălbirea corpului etc. Totuși numai Emulsionea Scott și nu alta.

Pretul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne cu provocare la seast ziar și veți primi printre apotecă o sticlă de probă. g) (275) 21-

Cine voiește în cinste un

Orologiu

elegant de precisiune pentru domni ori dame, după dorință, să scrie imediat la:

Urenhaus

FR. SCHMIDT, Prag

(365) Weinberge 554. 2-3

Nr. 1140/1913.

(360) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Sâmbenedic**, se scrie concurs a treia oară cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregea dotație dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și aștepte cerile concursuale instruite conform normelor din vigoare în terminul susindicatei subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta pe largă restricționile regulamentare în vîcoș Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea de la **Baltă**, 14 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Cum se poate vindeca

cu desăvârșire boala de plumâni, tusa măgărească și astm. Pot să-i împărtășește orice. Trimiteți o coartă francată pentru răspuns la adresa Doamnei **Kryzelk**, Wrschowitz bei Prag (Böhmen). (369) 2-3

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești de

E. Hodoș.

Pretul 2'50 cor. + porto 20 bani.

Hotel SCHMIDT**Nagyszeben — Sibiu**

cu 30 odăi perfect aranjate pentru pasageri, restaurant și cafenea, din cauză de morbade și vânzare, eventual se dă în arândă.

(373) **Informații la fața locului.** 1-3

Vasile Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burbergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20 - 25 = K 3-4
" " " " 26-28 = " 4-5
Ghete de copii " " " " 29-34 = " 5-7
Ghete de băieți " " " " 35-39 = " 7-9
Ghete jun. p. dame " " " " 4-14
Ghete Inalte p. dame " " " " 8-14
Ghete de lucru p. bărbăti, exec. dur. de Kalv ori wicks " 7 --
Ghete cu țugăriște p. bărbăti în Chevreux ori box " 9 50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. " " " " 10 --
Ghete de ale lui Kobrak " " " " 14 --
Ghete Osaria " " " " 12 --
Ghete americane " " " " 13 --
Ghete veritabile americane, cu șiruri ori nasturi " " " " 16 --
Ghete de piele de Antelope p. bărb. în toate colorile " 20 --

Mare assortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbăti și copii cu peșterile cumpărării

de cor. 5·50, 7·50, 9·50 și 12·50.

Principiul meu e: căstig puțin — și învățire mare!

In zile de sărbătoare și Dumineacile am înainte de anul zilei până la 10 ore deschis. (89) 39 --